

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vrednilitvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 130.

V Ljubljani, v četrtek 9. junija 1892.

Letnik XX.

V Ljubljani, 9. junija.

Ako je še kdo dvomil, da avstrijska notranja politika ni povsem taka, kakoršna bi morala biti, zmordilo ga je zadnje zborovanje nemškega „schulvereina“, ki se je vršilo dne 26. maja na Dunaju. Ta shod je imel popolnem demonstrativno lice. Predrznost in vladnoželjnost, to sta znaka vseh govorov na tem shodu. Nemški vodje so pokazali, da jim raste pogum, ker jim merodajni krogi izražajo svojo naklonjenost in dobrohotnost. Dokaz temu je, da je vlada zopet asistiralna na tem shodu, kajti navzoča sta bila nižje-avstrijski namestnik grof Kielmannsegg in minister grof Kuenburg. Poleg teh seveda veliko število nemško-liberalnih in nacijsalnih poslancev s Plenerjem na čelu.

Katero društvo se more ponašati s toliko naklonjenostjo onih faktorjev, ki predstavljajo državno idejo pod vlado, ki si je zapisala na prapor svoj: „Mir mej avstrijskimi narodi!“, kakor ravno nemški „schulverein“?

Že pred leti, ko je bila še prejšnja desnica v večini, so se udeležili teh shodov namestnik solnograški, grof Žiga Thun, pozneje namestnik gorenje-avstrijski, baron Weber v Lincu, namestnik baron Kubeck v Gradcu in zadnjič zopet namestnik nižje-avstrijski.

Kdaj n. pr. se je minister za Češko, baron Pražak, ali kateri namestnik udeležil občnega zbora „Matice školske“, ki nima namena, vabiti nemške otroke v češke šole, temveč le češke ohraniti narodu svojemu? Nasprotno pa se odobrava delovanje agresivnega „schulvereina“, če ne z besedami, gotovo pa molče.

Toda na tem shodu so se pokazali še večjega pomisleka vredni pojavi. Društveni predsednik je kar v jedri sapi pozdravljal vladna zastopnika in odposlance berlinskega „schulvereina“.

Poučne so besede, katere je govoril dr. Weitlof góstom iz Nemčije, rekoč: „Kakor je našemu cesarju v veselje, pokazati svojemu zavezniku, nemškemu cesarju, kaj izvrše in umejo avstrijski vojaki, istotako tudi nas veseli, če moremo pokazati nemškemu prijateljem iz „rajha“, kaj znajo in izvršujejo nemški delavci na narodnem polju; te prijatelje zahvaljujemo ne le za moralno, temveč tudi za gmotno podporo, in zaradi tega jih pozdravljam zajedno kot naša zornika našega delovanja.“

Kdor zna čitati med vrstami, razume te besede. Nemci iz „rajha“ torej prihajajo k nam kot nadzorniki, da se prepričajo, kako se tukaj gospodari z nemškimi markami. Te besede morajo biti na veke pribite. Da pa je „schulvereinov“ predsednik primerjal obupno obrambo slovanskih narodov proti sistematičnemu ponemčevanju na Koroškem, Štajerskem, Kranjskem, Primorskem in celo v Bosni — z dunajskimi utrdami, katere so bile odnesene vsled vladarjeve velikodušnosti, to je dogodjaj, ki mora pretresti srce vsakemu avstrijskemu Slovanu.

Spomin na ta zbor in njega zaščitnike ne more dobro vplivati na nenemške narode, najmanj na narod slovenski, za čegar kožo se gre v prvi vrsti delavcem pod nadzorstvom iz Berlina. Jasno nam je pokazalo to zborovanje, s kakimi faktorji se nam je boriti za domačo zemljo.

Mil. škof brnski, dr. Bauer je nedavno dobro označil „schulvereinove“ šole, v katere n. pr. na Češkem vabijo in silijo večinoma češke otroke. „Schulverein“ je bojno društvo „x-x-x“; njegova naloga ni in ne more biti, nemške otroke ohranjevati nemštvu, ker niso nikjer v nevarnosti, temveč slovanske otroke loviti za nemške šole s sredstvi, ki niso lepa, niso poštena. Nemški most do Adrije, to je glavni namen tega društva, dasi njega voditelji tega naravnost ne priznajo. S pravo politično hinavščino trdijo, da hočejo z nemškimi

šolami v slovanskih krajih pospeševati državne koristi, to je, Avstrijo ponemčiti. Ali je to v korist Avstriji? Vsi želimo Avstrijo veliko in mogočno, kar pa je le tedaj mogoče, če se vsem narodom meri z enako mero, če se vsem delé jednake pravice.

Po naših mislih mora vsak minister, in četudi je v kabinetu le kot zastopnik nemškoliberalne stranke, v prvi vrsti imeti pred očmi avstrijske koristi, katerih pa nemški „schulverein“ ne pospešuje, ko le sovraštvo in prepir širi med narodi. Kaj imajo pri nas opraviti nadzorniki iz „rajha“? Brez pomisleka bi Nemci poslali čez mejo Francoze, ko bi n. pr. prišli v Strasburg z onim namenom, kakor so gospodje iz Berlina, Draždan, Stuttgarta, Kraljeva na Dunaj. In vendar so Češka, Štajerska, Koroška, Kranjska in Primorska po ustavi in zgodovini enakopravni deli avstrijske države. Kot Avstrijci morali bi zelo obžalovati, ko bi dvanajstletno delovanje nemškega „schulvereina“ dobivalo vedno večjo zaslonbo v višjih krogih, kakor je samozavestno pisala „Deutsche Zeitung“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. junija.

Notranje dežele.

Splošni katoliški shod bo v Lincu od 8. do 11. avgusta. Poročila so prevzeli državni poslanci princ Karol Schwarzenberg, princ Alojzij Liechtenstein, grof Silva-Tarouca, baron di Pauli, baron Morsey, vitez Kozłowski, dr. Kathrein, dr. pl. Fuchs, dr. Chotkowski, F. Povše; vseučiliški profesorji: Albert Weiss, dr. Schindler, dr. Pernta, potem gospodje kanonik dr. Anton Jeglič, Viljem Daner in kapelan in dunajski mestni odbornik Ant. Latschka. Kdor se želi udeležiti, naj se oglasi do 1. avgusta. Vsak udeležitelj plača 3 gl. za stroške shoda, ako želi dobiti poročilo o vseh obravnavah, sicer pa le 2 gl. Shoda se udeleži več škofov.

LISTEK

Zgodovinska črtica o alkemiji.

Izobraženim ljudem je čestokrat kaj težko popustiti nazore, katere so jim vcepili njih odgojitelji kot vednostno dokazane in utemeljene, in ki so tudi že zaradi starosti videti jako častitljivi in nedotakljivi.

Prav tako se je godilo na polju kemije, kjer se je prej v vseh krogih človeštva gojila zdaj le še zasmehovana vera v „kamen modrih“.

Iz onih časov nam je znana cela vrsta tajnostnih in jako znamenitih dogodkov, kateri so, dasi zelo neumljivi, vendarle verodostojni, ker se v vseh slučajih imenujejo kraj, čas in častiti svedoki. Ta čudovita poročila so tem pomenljivejša ter zanimivejša, ker pripovedujejo tudi o knezih-vladarjih in drugih veljavnih osebah, da so se jih udeleževali, dasi se o njih izrecno poudarja, da niso bili lahkovrneži, marveč so se oni sami največ potrudili za to, da se razjasnijo prikazni, katere so se izvrševale pred njih očmi.

Udeležbo mōž iz najvišjih krogov moremo le umeti, ako je nam znano, da se je alkemija ali umetnost „zlato delati“ v prejšnjih vekih izvrševala v vseh stanovih. Zapeljiva misel, neizmerno obogateti, napotila je prej marsikoga, da se je jel baviti s to umetnostjo. Od cesarja do obrtnika in kmeta

bavilo se je vse s to domišljeno umetnostjo. Zapravljivecem in bankerotnim trgovcem bilo je to povoljno sredstvo, s katerim naj bi zopet prišli do zaželenega bogastva.

Ustregli bi torej morebiti marsikomu, ako tem zanimivim pripovedkam odmerimo nekaj prostora, temveč, ker naj bi svedočile o resničnosti alkemiističnih nazorov. Pa predno s temi pripovedkami pričnemo, zdí se nam potrebno, da še nekaj na kratko opomnimo, da jih bodé bolje umeti.

Po mnenju alkemistov je bila neka substancija, katera je, prišedši v dotiko z raztopljenimi neplemenitimi kovinami, le-te takoj izpremenila v čisto zlato. To substancijo so imenovali „kamen modrih“. Že nje jako majhen del je imel to slavno lastnost. Alkemisti so zatrjevali, da so to dragoceno sredstvo našli še le po več vekov trajajočem, jako marljivem iskanju in preiskavanju. O tej svoji iznajdbi pa niso hoteli ničesar prijaviti. Niti zapor in muke, niti sijajne obljube jih niso mogle pripraviti do tega, da bi izdali ta svoj dragoceni izumek.

Vera, da so možne take kovinske izpremembe, opirala se je posebno na mnenje, da so kovine sestavljena telesa, da sestojé vse iz istih delov, vendar so različne njih količine in njih čistost.

O tem so bili alkemisti tem trdneje prepričani, ker je njih mnenje podpiralo tudi to, da so nekatera legiranja in sestave kovin enake barve, kakoršne zlato, in da se je v oni dóbi, ko so bili načini pre-

sojevanja še jako nepopolni, lahko verjelo, da je zlatobojna tvarina v resnici tudi pravo zlato. Vendar se resnične dogodbe, katere bodemo zdaj naveli, ne dadó s tem načinom pojasniti in morale so spopokoriti marsikaterega dvomljiveca.

Naslednji slučaj je objavil dr. Helvetius leta 1667 v posebnem spisu.

Dr. Helvetius je bil zasoben zdravnik Oranskega princa, učen medicinec, sloveč po svoji pravičnosti in odkritosrčnosti. On ni verjel v alkemiistične umetnosti, katerim je v več spisih najodločnejše nasprotoval. Namah pa leta 1667 postane njih navdušen zagovornik. Uverjen je bil, kakor on sam pripoveduje, o istinitosti „kamena modrih“ in o njega moči, da druge kovine izpreminja v zlato, sledečim načinom.

Posetil ga je l. 1667 v njegovem stanovanju v Haag-u neki tujec, ki se je pričel z njim razgovarjati o alkemiji. Helvetius je dvomil; tujec ga je izkušal preveriti, in da bi s svojimi dokazi zmagal, pokazal mu je imenovano substancijo. Helvetius si je stvar natanko ogledal; kamen v rokah držeč, poskušal je navidezno njega trdino, in glej, posrečilo se mu je, majhen koscek odkrhniti in ga skriti pod noht, ne da bi bil tujec kaj zapazil. Zdaj poprosi tujca, da mu pokaže, kako da se kovine izpreminjajo. Ta pa je to prošnje še odklonil, a obljubil, da se za tri tedne zopet povrne in mu potem ustreže. Jedva je tujec odišel, počel je Helvetius z drobnim

Vrejanje valute. Odsek za vrejanje valute se je že včeraj sešel in nadaljeval generalno debato o tej stvari. Izrekel pa se je že za sklep generalne debate, samo že vpisani govorniki, katerih je pa precejšnje število, bodo še govorili. Odsek gospodske zbornice pa začne svoje posvetovanje o valuti, ko odsek zbornice poslancev konča svoje delo. V odseku gospodske zbornice se bode seveda stvar hitro in gladko obravnavala. Po levitarskih listih se sedaj jako malo piše o vrejanju valute. Mnogi pomisleki so kar zginili. Govori se, da levica ne bode delala posebnih ovir. Kaj, če morda grof Tasffe njenim vodjam res ni dal kakih obljub v škodo Slovanom in Rumunom, ko so bili pri njem?

Bosna in Hercegovina. Te dni je minolo deset let, odkar je pl. Kállay postal skupni državni finančni minister in načelnik bosenske uprave. Pod njegovo upravo sta Bosna in Hercegovina močno napredovali. Sicer pa temu napredku ni se čuditi. Deželi za skupne državne potrebe ničesa ne donasata, pač pa se plačuje iz skupnih državnih stroškov več milijonov vsako leto za okupacijo Bosne. Dohodki dežele se lahko vsi v deželi porabijo. Sicer pa tudi v Bosni ni vse v redu. Desetina se še sedaj ni odpravila, železnice so vse z ozkimi tirovi, kar ovira promet z drugimi deželami. Prebivalstvo se je teh deset let nekoliko povečalo, ali pri tem ne smemo pozabiti, da se je izselilo mnogo domačinov in na njih mesto so prišli Nemci, katere so oblasti z raznimi ugodnostmi privabila v deželo.

Maša Vrbica se misli naseliti v Bihaču v Bosni. Hoče si pridobiti domačinstvo v tej deželi in je v tem oziru že storil potrebne korake. Nedavno je baje Maša Vrbica že storil podložniško prisego, s katero je slovesno obljubil cesarju in kralju neporušljivo zvestobo.

Vnanje države.

Bolgarija. Ministerski predsednik Stambulov je odpotoval v severno Bolgarijo. — V Sofiji neso posebno veselje shoda ruskega carja in nemškega cesarja. Bojé se, da ne bi Nemčija dala popolnoma svobodne roke ruski politiki na Balkanu. Sicer tudi dosedaj Rusije Nemci neso dovolj ovirali, ali bilo je vsaj gotovo, da bodo Nemci podpirali druge države, katere bi se zaradi Bolgarije z Rusi zamotale v boj. Bolgari se pa tolažijo s tem, da Nemci v lastnem interesu ne bodo pustili svojih dosedanjih zaveznikov.

Rusija in Nemčija. „Graždanin“ pripisuje shodu nemškega cesarja in ruskega carja velik političen pomen. S tem shodom se bode utrdil mir, katerega vsi tako potrebujemo. Shod je v prvi vrsti obisk dobrih sosedov, ali je vendar velikega pomena za ohranjenje mira. Strasti se bodo itak polegale. Povsod so gledé na vnanjo politiko siti že nervoznega življenja, vsaka država mora gledati na lasten razvoj. Ta ruski glas je tem pomenljivejši, ker ima knez Meščerski, vrednik temu listu, tesne zveze z dvorom. „Novoje Vremja“ pa piše, da shod politike ne bode premenil, dokazuje pa, da Rusija želi z vsemi narodi živeti v miru, tudi z Nemci. Taki glasovi ruskih listov so pač najneprijetnejši za francoska ušesa, kajti Francozi najtežje čakajo vojne mej Rusi in Nemci.

Rusija in Srbija. Rusija hoče pomnožiti svoje zastope v Srbiji. Osnovala bode generalni konzulat v Belemgradu, konzulate v Nišu, Radujevu in Vranju. Sploh pa skuša razširiti svojo trgovino v Srbiji. Ruski krogi bi radi iz Srbije izpodrinili ves

kamenčkom, ki mu je običal za nohtom, delati poskuse. Vrgel je to kamenče na iztopljeni svinec, a brez vsega uspeha. Za tri tedne se je tujec povrnil, in Helvetius mu je odkritosrčno izpovedal svojo malo tatvino in pa neuspešnost svojega poskusa. Tujec je dejal, da je Helvetius pač bolje znal, sredstvo si prisvojiti, nego ga prav uporabiti. Neuspešnosti pa je bilo krivo to, da Helvetius substancije ni zavil v vosek, predno jo je vrgel na kovino, da je torej ni obvaroval uničevalne soparice. Po dolgem molenovanju je dal zdravniku kosec kamena v velikosti repnega semenskega zrna. Helvetius je sicer menil, da je to premalo za uspešen poskus, a tujec zatrdi, da je še malo preveč. Razpolovi potem svoj dar in ga pusti zdravniku samo polovico. Potem se poslovi z obljubo, da drugi dan zopet pride, da bi bil navzoč pri poskusu Helvecija. Ali ni se več povrnil. Ko se je uže večer delal, gospa Helvetius, kateri je mož pravil o tej reči, ni mogla več brzdati svoje nestrpnosti. Tiščala je v njega, naj vendar on sam napravi poskus. V njeni in svojega sina navzočnosti raztopi 22 gramov svinca, vrže v raztopino v vosek zaviti košček kamena modrih, topi vse še četrte ure in izlije potem metal. In glej, bilo je zlato! Novčarji v Haag-u in mnogo drugih zlatarjev so poskušali to stvarino in našli, da je najčistejše zlato.

Tako le je postal čislani učen nasprotnik alkemistov, njihov najmarljivejši zagovornik. Kako silno je ta vzgled uplival na širni neučeni svet!

(Konec sledi.)

avstrijski vpliv in v to jim imajo pomoči novi konzulati. Če avstrijski vpliv uničijo v Srbiji, izpodkopali bi jej veljavo na Balkanu. To je namen ruske politike, ker avstrijska politika najbolj ovira njih nakan na Balkanu.

Rusija. Izdal se je carski ukaz, da se na Poljskem ne sme noben tujec postaviti za oskrbnika ali ravnatelja kake tovarne. Mnogo tujcev, zlasti Nemcev je zaradi tega zgubilo službo. V državnem pa tudi narodnem oziru se morda more ta predlog opravičevati, ker se je nemški element res preveč množil v deželi. Če bode pa tudi v gospodarskem oziru ugajal, bode prihodnjost pokazala. Ni dolgo tega, ko smo čitali v ruskih listih, da manjka dobrih praktično izurjenih domačih tehnikov in da je izobraženje tehnikov v Rusiji precej pomanjkljivo.

Turčija. V Muš-Sasunu v Armeniji jo buknil ustanek, vlada je odposlala vojakov, da naredé mir. Vladue čete so bile baje tepene. Vstane se baje širi. Natančnih poročil še ni, ker so vstasi potrgali brzojavne žice.

Italija. Knez Baltazar Odescalchi v Rimu je v nedeljo dobil pismo, v katerem se od njega zahteva, naj pošlje na določen kraj milijon lir, sicer mu bodo hišo razrušili in njega umorili. Policija je dala na omenjen kraj zares zavitek in tam skrita čakala, kdo pride ponj. Prišla sta dva mlada klateža, ki sta že bila nekajkrat zaradi delavskih izgrediv kaznovana. Policija je oba zaprla. Klateža trdita, da sta anarhisti in strašita, da bodo njiju pristaši razrušili palačo knezu Odescalchiju. Policija seveda sedaj straži kneževo palačo.

Izvirni dopisi.

Iz Moravč, 8. junija. (Shod.) Včeraj popoldne ob 2. uri vršil se je napovedani shod v Moravčah kot priprava na občni slovenski katoliški shod v Ljubljani. Iz vsake sosednih župnij prišlo je več vdeležencev, tako da se jih je zbralo precej nad 300 v prostorni pa še premajhni šolski sobani, med njimi več duhovnikov, županov in občinskih odborikov. Prihajajočim v pozdrav razobesili so vrli Moravčani mnogo zastav in grom topičev je naznanjal po celi krasni moravški dolini pomenljivi dan prvega shoda v probujenje katoliške zavednosti.

Predsednikom je bil voljen z vsklikom trudoljubivi osnoveatelj shoda preč. gosp. dekan I. Kajdič, ki je z mladeniško navdušenostjo deloval, da se je shod tako sijajno izvršil; podpredsednikom župan moravški g. I. Klopčič in kot reditelja župan ihanski g. J. Ložar in župan dolski g. F. Šimenec. Po pozdravu in nagovoru predsednikovem, ki je povdarjal, da se zbiramo pod starim našim geslom: „Vse za vero, dom, cesarja!“ — govoril je gospod V. Bernik o namenu katoliških shodov sploh in posebej o namenu I. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. G. nadžupnik Poč poročal in govoril je o resoluciji gledé na šolo, g. Škufca o tisku in časnikarstvu, g. Bernik o agrarnem vprašanju. Vse govore poslušali so zbrani močje z izrednim zanimanjem in glasno odobraval. Vse resolucije sprejele in potrdile so se soglasno z nekaterimi dostavki, da se odpošljejo pripravljalnemu odboru v Ljubljano.

Soglasno ste se sprejeli tudi sledeči resoluciji: „Shod v Moravčah navdušeno pozdravlja sklep glavnega odbora, da se napravi občni slovenski katoliški shod v Ljubljani, pričakuje, da se ga bodo zavedni katoliški Slovenci prav obilno vdeležili, in upa, da bode katoliški shod najugodnejše vplival na probujenje katoliške zavesti med Slovenci.“

„Shod v Moravčah izreka popolno priznanje in toplo zahvalo izdajateljstvu in vredništvu ljudskega časnika „Domoljuba“ za neutrudljivo delovanje in pospeševanje katoliške zavesti.“

Po končanem dnevnem redu sklenil je predsednik zborovanje s slavo-klici sv. očetu in presvetlemu cesarju, katerim so se navdušeno pridružili vsi zborovalci.

Ta shod je pričal, kako lahko bi se tudi pri nas ljudstvo politično organizovalo, kar bi bilo zlasti ob času volitev velicega pomena; kako lahko bi tudi na Kranjskem posnemali vrle Gornje-Avstrijce, katerih katoliško politično društvo šteje nad 30.000 udov, katero po vsi deželi napravlja shode in ljudstvo podučuje. Upamo, da v prihodnje se bomo tudi mi politično bolj gibali in se že za čase pripravljali na važne volitve.

Iz Celovca, 6. junija. (Slovenska akademija v bogoslovju.) Izvanreden užitek smo imeli pretekli teden v Celovcu. Naši bogoslovci, kar jih je slovenske in češke narodnosti, priredili so dne 3. t. m. ob 5. uri popoldne slovensko slav-

nostno akademijo in povabili k nji tudi celovške rodoljube, duhovnike in posvetnjake. Sešlo se jih je precejšnje število. Spored je bil jako zanimivo sestavljen ter je obsegal 11 točk; med temi so bili trije govori, ena deklamacija, dve igri na klavirju, ostale pa moški zbori. Kdor pozna težkoče, katere se imajo premagati pri takih prilikah, mora priznati marljivost in navdušenost naših bodočih dušnih pastirjev, s katero se pripravljajo tudi v tem oziru na svoj težavni posel.

Kar iznenadila nas je točka za točko in v zadregi bi bili, ako bi morali izreči, katera izmed teh se je odobraval z večje pohvalo. Za uvod svirala sta izvrstno četrtoletnik g. Perné in tretjeletnik g. Stras „Pesen brez besedij“ na klavirju. Za tem govoril je pozdrav tretjeletnik g. Grm kot predsednik slovenske akademije in poznat vrli rodoljub. Podal je v krepkih potezah pregled slovenskih akademij sačenši od Slomška in spominjal se posebno leta 1866, v katerem je knez in škof Wiery osobno počastil slovensko akademijo, s svojo navzočnostjo in spodbujal slovenske bogoslovce, naj se vadijo v materinem jeziku, da morejo pozneje biti kos svoji težavni nalogi. Moški zbori „Mili kraj“, „Hercegovska“, „Domovini“ in češki „Vystěhovanec“ peli so se jako precizno in s tako izurjenostjo, da nam je prihajala misel, kako lahko bi nam posvetnjakom bilo ustanoviti pevski zbor, da bi imeli dosti trdne volje in trudaljubivosti. Posebno ugajal je ušesu mehki tenor osmošolca g. Kr. v Ipavčevi „Domovini“.

Slavnostni govor imel je drugoletnik g. Rozman; govoril je o „Slomšku, našem uzoru“. V gladki in pravilni slovenščini, kateri se na Koroškem ni kar lahko privaditi, narisal je govornik v glavnih črtah Slomškovo neumorno delovanje, njega nevenljive zasluge na polju cerkvenem, šolskem in književnem. Stavil ga je nam v izgled, kako moramo za domovino malo govoriti, veliko delati, vse pretrpeti pod praporom vse za vero, dom in cesarja. Burna pohvala je pričala, kako globoko v srca nam je segel vrli ta govornik.

Ko se je poleglo ploskanje, deklamoval je četrtoletnik g. Drunecký Gregorčičevo „Naš čolnič otmimo“. Pesem sama na sebi pravi biser Gregorčičevih poezij je nas zanimala in pretresala tem bolj, ker jo je predaval rojen Čeh in pokazal, kako lepo in gladko se priučé bratje Čehi naši mili slovenščini; pohvaliti pa je tudi njegovo res dramatično mimiko.

Nastopni govor je imel tretjeletnik g. Ehrlich in govoril „v čast sv. Cirilu in Metodu“. Tudi ta govor je nas prepričal o duhu, ki veje v slovenskih bogoslovcih. Dokler je slovenski jezik ista posoda, rekel je gospod govornik, v kateri se podajajo slovenskemu ljudstvu svete resnice in skrivnosti, mora duhovščina stati na prvem mestu v boju za pravice slovenskega jezika. Glavni točki njegovega govora pa ste bili zasluge solunskih bratov za edinost svete cerkve in za omiko Slovanov.

„Mlin“, sviranje na klavirju prepričalo nas je o izborni tehniki in spretnosti g. Stresa, ki je sploh izvrstno vodil vse zbore, ki so se peli. Da ne manjka gg. bogoslovcev tudi nedolžnega humorja, pokazali so z zadnjo točko „Mihova ženitev“, šaljivi moški zbor, katera nas je od začetka do zadnjega glasú s smehom pretresala. Gospode bogoslovce najtopleje zahvaljujemo na tej izvrstni besedi. Naj se ne dajo ustrašiti ne zbegati, če se jim od neprijazne strani kažejo kisli obrazi, marveč oni naj delajo, kakor do sedaj sebi v čast in domovini v korist!

Pred sklepom tega poročila bodi nam pa še dovoljeno, živo pohvaliti tudi vrlega domorodnega preč. g. semeniškega profesorja P. Starčeta, ki ima za gg. bogoslovce sploh pravo očetovsko srce in skrbi posebno za to, da se priučijo češki, kakor tudi domači bogoslovci lepe in pravilne slovenščine, kojo bodo v svojem poznejšem pastirovanju živo potrebovali. Da je res tako, o tem nas je gori omenjena akademija v naše popolno zadoščenje in veselje tudi istinito potrdila. Tudi to, da se je mogla ta akademija sploh prirediti, je zasluga gori omenjenega gospoda, ki je želel s tem širšim krogom pokazati, da slovenski in z njim češki bogoslovci roko v roki lepo napredujejo in se zanimajo poleg težavnih bogoslovskih študij tudi za vedo in lepe umetnosti v čast božjo in narodovo. Slava mu!

S Trsata, 8. junija. (Raznoterosti.) Minoli so veseli in pomenljivi binkoštni prazniki, ki so nam prizvali lepo množico pobožnih romar-

jev. Že v petek je prihajalo verno ljudstvo od raznih krajev k Materi milosti, posebno pa v soboto. Vse stopnice od mostu do cerkve — vseh je 411 so bile polne božjepotnikov, ki so peli svete pesmi ali pobožno molili. Binkoštni dan popoldne so zapustili vsi potolaženi naše svetišče in odšli vsak na svoj dom. Drugi dan smo pričakovali ogromne procesije iz farâ Grobnik in Jelenje, katera vsako leto te praznike iz obljube priroma k trsaški Majki božji. A letos smo jih zastoj pričakovali, ker jih je slabo vreme doma pridržalo. V nedeljo po noči je namreč zelo deževalo in v ponedeljek zjutraj je padala toča, kar je v tem kraju nekaj nenavadnega. Se vedno je nebo prevlečeno z gostimi, črnimi oblaki, gorkota je zelo ponehala, v senci je le 15° R., dočim smo imeli pred dežjem čez 20° R.

V nedeljo popoldne je bil na Beki velik pretep v neki krčmi. Povod temu je dala neka ženska. Tepež se je vršil med madjarskimi vojaki in policaji. Eden je že umrl, devet jih je zelo ranjenih. Madjarska kri je hujša od slovanske. V razburjenosti ne pozna družega, kakor meč. Žalostno!

Vsled zadnjih deželnozborskih volitev so duhovi še vedno razburjeni. V okraju, h kateremu pripadata Sušak in Trsat, ni si upala vlada postaviti svojega kandidata, ker se ljudstvo zaveda svoje narodne zavesti. Izvoljen je torej Starčevićanec Barčič. Reka pošilja svojega poslanca v Budimpešto, ker se več ne smatra za hrvaško mesto. V Senju je propadel kandidat stranke prave, ker so žandarji gnali volilce na volišče in so morali voliti vladnega priistaša.

Še nekaj! Danes se je tu povsod slovesno praznovala 25letnica kronanja ogerskega kralja. V vseh farnih cerkvah je bila slovesna staroslovenska sveta maša, katere so se udeležila vsa oblastva in šolska mladina. Bog nam ohrani še mnogo let našega kralja!

Od Kolpe, 5. junija. „Najboljša politika je ona, ki skrbi za materialni blagor dežele.“ Lepe in resnične besede; govoril jih je v letošnjem deželnozborskem zasedanju poslanec nenarodne stranke. Tudi pravemu rodoljubi mora biti ena glavnih nalog, narodu pripomoči k boljšemu gmotnemu stanju. Dolgo let se že bojujem za sveto narodno stvar. Zanesljivi sobojniki so bili materialno na dobrem. Zadolženi pa so le preradi potegnili z nasprotnim upnikom, ali so se obrnili k oni stranki, ki je obetala večji dobiček, in ta stranka je bila nam nasprotna, ki je zlasti za časa volitev razpolagala z obilnim denarjem. Spoštujem vse one, ki so delali in še delajo za vzvišene ideje narodove, ne da bi pri tem iskali svoje časti in koristi. Mrzki so mi pa oni „rodoljubi“ in „narodnjaki“, ki pri vsaki priliki vpijejo „narod“, „narodnost“, a jim je „narod“ povoljna ova, katero strižejo z „narodno britvijo“.

Poznam „narodnjaka“, kateremu je „narod“ tisoče in tisoče dolžan, in ta čez vse ljubljene „narod“ plačuje „narodnjaku“ že leta in leta po 10 gld. letnih obrestij. In če „narod“ prosi, da bi „narodnjak“ znižal obresti, odpravljen je „narod“ z besedami: „Bomo že videli!“

Razdelni odlok c. kr. sodišča v X. kaže drugega „narodnjaka“, kateremu je „narod“ pri eni točki plačal 12 gld., pri drugi 10 gld. letnih obrestij. Triletnje zaostale obresti glavnice 600 gld. znesle so 210 gld.

V „Slovenca“ od 31. maja berem, da bode prva dolenjska posojilnica v Metliki od 1. julija nadalje obrestovala vse hranilne vloge po 4½ od sto. Slavna posojilnica blagovoli pa tudi posojilne obresti znižati vsaj na 6 od sto. S tem bode zares velika dobrotnica belokranjskemu siromašnemu ljudstvu, zlasti onemu metliškega sodnega okraja. Pomagala je že zdaj mnogim in jih rešila vsakovrstnih pijavk. Bodo pa obresti od posojil vsaj na 6 znižane, zatekal se bo „narod“ še raje v posojilnico in pomagano bo obema.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. junija.

(Osebnosti.) Takajšnji deželni vladi prideljeni okrajni glavar g. Lud. marquis Gozani je od poljedelskega ministra imenovan namestnikom poročevalcu c. kr. dež. komisije za agr. operacije. — Gospod dr. V. Gregorič se je včeraj vrnil v Ljubljano. — Okrajni glavar v Mariboru, Friderik Marek, je imenovan ravnateljem računskega oddelka pri namestništvu v Gradcu. — Začasni glavni

učitelj na učiteljskem v Kopru, gospod Anton Crnivec, je imenovan pravim glavnim učiteljem. — Sentjernejski občinski zastop je v seji dne 29. maja izvolil častnim članom g. J. Wilda, c. kr. podpolkovnika in poveljnika žrebčarskega depota v Gradcu, v priznanje njegovih zaslug za povzdigo konjereje.

(C. kr. kmetijska družba kranjska) je imela danes dopoludne občni zbor v mestni dvorani v Ljubljani. Navzočih je bilo okoli 120 udov. Predsednikom je bil izvoljen cesarski svetnik Ivan Murnik s 109 glasovi; v glavni odbor so bili zopet izvoljeni Fr. Povše, V. Ogorelec in baron Lazarini, namesto pokojnega Robiča okrajni živinozdravnik J. Folakowsky. Za častna člana sta bila izvoljena podpolkovnik Ivan Wild in Evgen baron Schlosser, sekijski svetnik v poljedelskem ministerstvu.

(Železnica Ljubljana-Kamnik) je v desetih mesecih, počenši od 1. marca 1891, prevozila 213.880 meterskih stotov blaga in 80.950 oseb ter imela kosmatih dohodkov 57.092 gld. 49 kr., čistih pa 28.477 gld. 68 kr. Ta vseh je prav dovoljen.

(Cerkvica na Rožniku) je po trudoljubivosti č. g. župnika o. Kalista Medica in darežljivosti vernikov dobila nov okras, namreč novo prižnico, katero je tukajšnji kamnosek g. F. Toman prav lično naredil iz isterskega kamna.

(Iz Cerkelj no Gorenjskem) se nam piše: Pri nas od binkoštnega ponedeljka dalje dobivamo pisma in druge poštna pošiljatve že ob 10. uri dopoludne, poprej smo jih dobivali še le ob 4. uri popoldne. Po novejši vredbi vozne pošte smo torej napredovali za 6 ur. Iz Cerkelj v Kranj odhaja torej ob 6. uri zvečer (poprej ob 6. uri zjutraj. — Pretekli teden (1. junija) po noči je zopet gorelo v naši fari v vasi Pšata. Zgorela je ena hiša in hlev. Živino so rešili. Posestnik Barle je zavarovan za 3000 gld. pri ogersko-francoski zavarovalnici.

(S Tolstega Vrha na Koroškem) se nam piše: Dne 18. minolega meseca je došel našemu občinskemu odboru odlok okr. šolskega sveta v Velikoven o naši prošnji za slovensko šolo. Slovenske šole še nismo dobili! Učno ministerstvo je ukazalo koroškemu deželnemu šolskemu svetu, da ima le-ta, ker je povsem nepravilno postopal, o naši prošnji še enkrat, in sicer po obstoječih postavah razsoditi! Ker je ukaz učnega ministerstva za nas jako velike načelne važnosti, objavimo ga v kratkem celotno.

(Slovensko uradovanje.) Iz Celovca se nam piše: Odlok, da morajo mestni očetje v Celovcu sprejemati slovenske dopise in jih tudi slovenski reševati, je hudo razburil tukajšnje pangermane in iskali so svoji nevolji odduška v mnogih strastnih člankih tukajšnjih listov, v katere so izlili ves svoj žolč nad ono „koncesijo“ do Slovencev. S posebnim zadovoljstvom poročajo zdaj nasprotni listi, da bodo na celjskem rotovžu sicer sprejemali slovenske vloge, a jih nikakor ne slovenski reševali! Isto postopanje priporočajo sedaj tudi celovškemu mestnemu zboru, naj istotako ukrene. — Upamo, da se bode tudi v Avstriji še našla oblast, ki bode postavila tudi nasproti celovškemu in celjskemu mogotcem pravila v pravo veljavo.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 29. maja do 4. junija: Novorojencev 18, umrlih 14; med umrlimi je bilo 5 tujcev, 7 v zavodih. Zboleli sta dve osebi za škrlatico.

(Državne železnice.) Glavno ravnateljstvo državnih železnic naznanja, da bode zvišalo tarife za blago. Novi tarifi stopijo v veljavo dné 15. julija.

(Umrla je) iznenada sinoči ob 8. uri gospa H. Eislova roj. Seunikova, soproga g. dr. A. Eisla, zadeta od kapi. Pogreb bode jutri ob 6. uri popoldne iz hiše št. 14 na Poljanah.

(Nesreče.) Dne 3. t. m. je Fr. Kalčič iz Ravne Gore na Hrvaškem, službujoč v Dolu pri Črnomlju sekal drva. Posekana bukev se zvrne na moža ter ga tako polomi, da je revež v jedni uri umrl. — Dne 4. t. m. so pastirji z Vel. Hriba v kamniškem okraju na paši izpodbijali kozo; 15letni M. Dacar je 12letnega A. Metelena tako udaril s palico po glavi, da je ta drugi dan umrl. — Minoli ponedeljek je cestar Veber mej potjo iz Maribora v St. Peter padel v Dravo in zginil.

(V novi odbor političnega društva „Edinost“) v Trstu so izvoljeni: Predsednik M. Mandić; odborniki: Ivan Nabergoj, Ante Truden, M. Cottič, F. Podgornik, St. Gjivić, Ivan Gorjup, J. Balanč, Jos. Turk, dr. Gregorin. Namestniki: Ivan Vatovec, prof. dr. K. Glaser, Ivan Kljun, A. Skabar, Perolav Či-

kara-Pasković, A. Trobec, A. Saucin-Drejač, I. Bole in Jos. Negode.

(Zgubil se je) 18letni Anton Švigelj z Velikega Vrha pri Šmariji. Na binkoštno nedeljo je šel na božjo pot k Sv. Valentinu pri Moravčah, a ga do včeraj še ni bilo domov. Kdor ga najde, dobi primerno plačilo.

(Umor v jezi.) Minolo soboto je šlo več mladeničev iz Zagreba v Štitarjevo poleg Velike Gorice na lov, mej njimi farmacevt R. Benić in pravnik Poch. Popoldne se zberó v neki krčmi. Zaradi neke otročarije se sprta Poch in Benić, sicer vedno dobra prijatelja, Poch v jezi skoči v sobo ter zgrabi dvocevko, Benić hiti za njim in ga miri, Poch sproži, prvi strel Beniću prebije glavo, drugi pa prsi. Benić je bil na mestu mrtve. Morilec se je takoj naznanil sodišču. Ustreljeni Benić je bil v Ljubljani več let v lekarnah gosp. Majerja in Trnkocy-ja.

(„Rimskega Katolika“) zadnji zvezek ima naslednjo vsebino: „Sree“. — Bodi luč — slaviteljem Komenskega! (1. Prevelika gorečnost o slavljenju Komenskega. 2. Komensky se je učil od jezuitov. 3. Se dá ločiti Komensky-pedagog od Komenskega-heretika? 4. Komensky ni „očak“ naših učiteljev, ni „stvaritelj današnje pedagogike“. 5. Nasprotstvo mej Lindnerjem in Komenskim.) — Učenost pa modrost. — Nekaj mislij o socijalnem vprašanju. — Slovenski roman. — Narodnost. — Rusov občevanje z Rimom. — Slovenskim dijakom. — Raznoterosti.

(Konečna obravnava g. Vestenecka) imela bi se bila vršiti v torek v Solnogradu, a ker obtoženec ni prišel k obravnavi, morala se je ista odložiti. V obče se méni v Solnogradu, da je Vesteneck bodisi pobegnil ali pa v kakem zatišju storil konec svojemu življenju.

(Pri občinski volitvi) v Šmarci v kamniškem okraju je izvoljen županom Janez Jeran, svetovalcema pa Primož Berlec in Jakob Slatnar. — V Vranšici je izvoljen županom Fr. Ručigaj, svetovalcema Andrej Aleš in Janez Kreč.

(Ustrelil) se je na Dunaju topničarski stotnik F. Gasteiger, poznata oseba v našem mestu za svojega večletnega bivanja v garniziji. Povod samomoru ni znan.

(Porotne obravnave v Celovcu) vrše se od 7. do 11. t. m. Pred porotnike pride 10 hudodelcev (8 moških, 2 ženski), in sicer 5 (!) zaradi nasilstva, po 1 zaradi zažiga, ropu, umoru, detomoru in soprogomoru!

Narodno gospodarstvo.

Doneski k razvoju obrta pa tehnološki obrtni muzej na Dunaju.

(Dalje.)

V Parizu je bila že leta 1765. ustanovljena „Ecole nationale des arts decoratifs“ ter se je ohranila do današnjega dne. Država žrtvuje za ta zavod 100.000 frankov na leto; umetniki pa, kateri se tu izobrazijo, dobijo v tovarnah za izdelovanje ukusnega in umetno opremljenega pohištva mnogo dela. Neverjetno je, s kolikimi svotami tekmujejo tovarne za posebno odlične umetnike; pri vsem tem pa še bogaté, ker je pri nepresežni tehnični dovršenosti izdelkov dostikrat le od umetnika zavisno, da je tovarna na dobrem glasu. Za časa revolucije se je ustanovil „Conservatoire des arts et métiers“ (umetnostni in obrtni muzej), zavod, v katerem se je gledalo razun ukusnega opremljenja tudi na tehniko. V Avstriji se je podoben zavod ustanovil še le pred nekaj leti, Francosko je torej v tem oziru za celih sto let naprej.

Razven teh dveh zavodov, ki imata svoj historični pomen, je v Parizu jedna mestna šola za umetnosti s 300 učenci, kateri se izobrazujejo za zidarje, mehanike, gravirje, risarje za vzorce, tapetirarje, juvelirje ter se učé modeliranja, risanja, slikanja itd. „Ecole spéciale municipale dell'application des beaux-arts à l'industrie“ pospešuje izobrazbo v keramiki, steklu, emailu, lesu, marmorju, slonovi kosti, broru, bakru in železu, v risanju vzorcev za tekstilno industrijo, v dekorativnem slikanju, umetnem mizarstvu, rezbarstvu, v modeliranju z ilovico, voskom in mavcem. Ta šola ima radi raznovrstnosti učnih predmetov veliko važnost za umetni obrt. Razven teh zavodov naj omenim še „Ecole nationale de dessin pour jeunes filles, école de la manufacture nationale de Sevres, école des beaux arts“ v Lyonu za slikarstvo, kiparstvo in arhitekturo, bakrorez, slikanje cvetic in njih uporabo v dekoraciji; école municipale de dessin, de peinture, d'architecture et de sculpture v Bordeaux-u, in école academique de dessin v Lille. Oziraje se na to izvanredno veliko število zavodov razlagamo si lahko velikanski vpliv, katerega ima francoski obrt na druge evropske države, zlasti ker se v teh do najnovejše dobe v

prospeh obrta skoro ničesa ni storilo. Obrt so zastopale samo posamezne tovarne, ki pa niso bile v nikaki zvezi med seboj; seveda v takih razmerah izdaten napredek ni mogoč.

V novejši dobi v zadnjih 20—30 letih pa so priče tudi druge države z vsemi močmi delati za povzdigo obrta. Ustanavljati so se pričeli veliki zavodi, v katerih se izobrazujejo učne sile, ob enem pa delajo novi poskusi s preiskavanjem in proučevanjem starega in novega obrta domačih in tujih narodov. Tako si je ustanovilo Angleško 39 muzejev za umetnost in obrt; med temi so trije nacionalni muzeji in sicer: South Kensington muzeum v Londonu, in muzeja v Dublin-u in Edinburgh-u. Ostali muzeji so občinske ustanove, ki so pa v direktni zvezi z South Kensington muzejem. Država izdaja vsako leto za one tri muzeje 61.691 f. sterlingov. South Kensington muzeum je najmočnejše sredstvo za sprehajanje umetnega in obrtnega poduka na Angliškem. Ravno tako se je pričelo tudi v Nemčiji z organizacijo obrtnih zavodov, toda s tem razločkom, da imajo posamezna kraljestva in provincije svoje muzeje in z njimi združene šole. Tako imajo Berlin, Nürnberg, Stuttgart, Karlsruhe in druga mesta svoje muzeje, katerih delovanje je popolnoma neodvisno.

V Rusiji ima od leta 1881 večino obrtnih narodb ministerstvo za narodovo prosveto v rokah. Šole se delé v tri oddelke: 1. Višji tehnični zavodi (naše politehnične visoke šole, akademije), 2. tehnične srednje šole (naše obrtne in strokovne šole) in 3. tehnične elementarne šole (naše rokodelske šole in risarski kurzi). Prvi poskusi za srednje obrtne šole so se pričeli že okoli leta 1830 s tem, da so se vpeljali na mnogih gimnazijah takozvani realni in tehnični predmeti, dočim je že cesarica Katarina II. leta 1772 ustanovila v Petrogradu rudarsko šolo, leta 1809 v Moskvi bila ustanovljena akademija praktičnih trgovinskih znanostij in leta 1828 praktični tehnološki institut. Rokodelske šole morajo vzdrževati mesta, društva ali drugi interesi, učenci pa ne morejo doseči osebnih pravic in prednostij.

Tako je ustanovilo društvo za razširjenje tehničnih ved v Moskvi delavnico za ključarje, šolo za izdelovanje srebrnin, šolo za ženska ročna dela in tehnično risanje z letnimi troški okoli 6000 rubljev. Višje obrtne šole so drugače organizovane, kakor v drugih državah. Razven ljudske šole se ne zahteva nikakršna splošna ali praktična izobrazba, celi kurz pa traja 3—7 let. Cela Rusija ima osem višjih obrtnih šol, dve centralni risarski šoli za tehnično risanje v Moskvi in Petrogradu, jedno risarsko šolo za pospeševanje umetnosti in jeden tehnični zavod za zlatino in srebrnino. V novejšem času namerava finančni minister Višnegradski celi nauk po našem vzoru preosnovati. Omenim naj še, da ima Rusija dvanajst umetno-obrtnih šol, v Petrogradu samem dve s 1000 učenci in učenkami in 10.000 rednimi podporniki. (Dalje sledi.)

Raznoterosti.

— **Hiša ukradena.** Na voglu ulice Rio Anneleto v Parizu je bila majhna zidana hišica, ki je bila last pariškega mesta in katero je imel nekdo v najemu. Najemnik je bil že precej časa najemnino dolžen. Te dni je pa v mestnem svetu bilo posvetovanje, da bi kupili še nekaj zemlje, ki je poleg te hiše. Jeden mestnih očetov pa vpraša vodjo javnih del, je li on more povedati, če še stoji omenjena hiša. Vodja odgovori, da o tem pač nikdo ne dvomi. Toda vprašalec zavrne, da on blizu omenjene hišice stanuje in je danes dobro videl, da hišice več ni na omenjenem mestu. Sli so gledat in se prepričali, da je govoril resnico. Preiskava je pokazala, da je najemnik najel nekje kos zemlje, hišico podrl, posamične dele na najeto mesto zvozil in hišo ondu postavil. Ko se je stvar pojasnila, zaklical je jeden mestnih svetnikov: „Kaj tacega bi bilo pač pričakovati kje v Teksasu, ne pa pri nas v Parizu.“

— **Tatvina.** Neki arhivar pri francoskem kolonijskem ministerstvu je pokradel več dragocenih

knjig in jih poprodal. Dotični uradnik je imel lepo plačo, ali se vendar ni sramoval krasti. Sedaj so ga izročili sodišču.

Telegrami.

Dunaj, 9. junija. Cesar in cesarica sta darovala za nesrečne družine v Pribramu 10.000 gld. — Češkega narodnega gledališča igralci iz Prage so sinoči imeli zadnjo predstav; igrali so „Prodano nevesto“. Po predstavi je ravnatelj Šubert v češkem in nemškem jeziku zahvalil se ter izrazil upanje, naj bi združujoča moč umetnosti družila narode tudi na drugih poljih v veselje ljubljene vladarju. Občinstvo je odzdravljalo s „slava“- in „hoch“-klici.

Praga, 8. junija. Popoldne so šli štirje delavci do Marijinega rova, našli so le nekaj obleke. Namestnik je šel na pokopališče ter položil na skupni grob venec s češkim napisom: „Ces. namestnik kraljevine češke žrtvam poklica.“ Potem se je odpeljal v Brezovo Goro in tudi tam na pokopališču položil venec. Doslej se je nabralo 23.858 gld. darov.

Pribram, 8. junija. Uradno je izkazano, da je bilo 31. maja 807 delavcev v jamah, od katerih se je 475 še o pravem času rešilo; torej jih pogrešajo 332. Do včeraj zjutraj so potegnili iz jam 314 mrličev. Ponesrečenci so zapustili 292 vdov in 692 sirot pod 14 leti.

Zader, 8. junija. Črnogorska kneginja Milena in princ Danilo sta se danes v spremstvu ministerskega predsednika Petrovića in tajnika Ristića pripeljala na potu v Reko.

Pariz, 9. junija. „Estafette“ zatrjuje, da je veliki knez Konstantin dobil pred odhodom v Nancy telegram, da naj izrazi carjevo prijateljstvo do Carnota in solidarnost francoskih in ruskih interesov.

Kodanj, 8. junija. Car se je ob 10. uri dopoldne vrnil iz Kiela.

London, 9. junija. Mednarodni kongres rudniških delavcev je vsprejel resolucijo, da bi se delavcem dala pravica, imenovati rudniške nadzornike, država pa naj bi jih plačevala.

Umrli so:

4. junija. Marija Češnovar, gostilničarica, 55 let, Koldvorske ulice 26, vsled prsnega raka.

V bolnišnici:

4. junija. Marija Drakler, delavka, 51 let, sarcoma galeae anaemia. — Gregor Cigoj, gostac, 75 let, marasmus. — Katarina Taškar, gostija, 77 let, marasmus. — Matija Högler, delavec, 46 let, jetika.

Tuji.

7. junija.

Pri **Maliču**: Strauss, Gorup, zasebnika: Abel, stavbeni mojster; Krajnik, Frei, Quapil, Adler, trgovci, z Dunaja. — Keržič, Rehn, Merk, Grande, Hofer, Anghelis, Šoklić, zasebniki, iz Gradca. — Wendlang iz Trsta — pl. Vest iz Kranja. — Rosina iz Ribnice. — Pirchau iz Maribora. — Hönigsberg iz Zagreba. — Schink iz Zagorja. — Wogrinc, tesarski mojster, iz Brežic. — Pipan, župnik, iz Polce. — Arko z redbino iz Ribnice.

Pri **avstrijskem caru**: Kraschowitz z Gor. Štajerskega. — Pregl iz Gradca.

Pri **bavarskem dvoru**: Erker z Dunaja. — Paulutza s sinom iz Vidna.

Pri **Južnem kolodvoru**: Schäfe z Ogerskega. — Neubauer iz Dun. Novega Mesta. — Oruštejn iz Zagreba. — Križman iz Kranja. — Not iz Preddvora. — Klingenstein iz Celovea.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	733.4	13.6	sl. jzap.	oblačno	1.50
8. u. pop.	734.6	17.4	sl. vzh.	"	dež
9. u. zveč.	735.5	13.2	"	"	

Srednja temperatura 14.7°, za 3.4° pod normalom

Vozne zvezke (Rundreisebillets), najpripravljenije in najcenejše **vozne karte** sedanosti, veljavne za vsaki vlak, **letne karte** in **prirediteljstvo posebnih vlakov** priporoča **Jos. Paulin v Ljubljani**, mejnarodna potovalna pisarna, kjer se tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno povz. — Za pismen odgovor naj se znakna priloži. 206 10

Cognac,

star, pristen. Naravnost iz Cognac-a (Francosko). Zdravniki ga priporočajo kot sredstvo, ki posebno krepča slabotne, bolne in prebolele. Mala steklenica 3/10 litra gld. 1.75, velika steklenica 1/10 litra gld. 3.—

Piccolijeva lekarna

„Pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja nuročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (263) 2

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 41 **zobozdravnik** (5)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Zaloga Karola Giani-ja umetnih vezenin in tkanin

Fellinger

Hassinger

Dunaj, I., Seilergasse 10, Göttweigerhof,

priporoča viš. duhovščini cerkvene zastave, baldahine, kazule, dalmatike, pluvijale, vela, monstrance, kelhe, kadilnice, altarske svetilnice, svete kipe, križeva pota, božje grobe, steklene in brosnate cerkvene lestenice v vseh oblikah in slogih. Paramenti pošljejo se na zahtevanje na ogled. Skoro stoletni obstoj naše trdnice, ki je na dobrem glasu, jamči za njeno solidnost. Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto. 60 20-12

Dunajska borza.

Dne 9. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 70 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 35 "
Zlata renta 4%, davka prosta	112 " 75 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 90 "
Akoje avstro-ogerske banke, 600 gld.	992 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	319 " 50 "
London, 10 funtov strl.	119 " 45 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 49 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemških mark 100	58 " 50 1/2 "

Dne 8. junija.

Ogerska zlata renta 4%	110 gld. 45 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 65 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	141 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 " 75 "
Zastavna pisma avstr. ostr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma Kreditne srečke, 100 gld.	100 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	189 " — "
	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	64 " 50 "
Akoje anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " 50 "
Akoje Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2895	" — "
Akoje južne železnice, 200 gld. sr.	99 " — "
Papirni rubelj	1 " 24 1/2 "
Laških lir 100	46 " — "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se **kupujejo** in **prodajajo** v kursnem listu navedeni **vrednostni papirji, srečke, valute** in **devize**.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavne priporočamo:

4% **gališke propinacijske zadolžnice**.
4 1/2% **zastavna pisma poštanske ogerske komercialne banke**.

4 1/2% **komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo**.

Na te papirje daje posojila **avstro-ogerska banka** in **podružnice njene**.

Državna dobrodelna loterija.

Žrebanje dne 23. junija.

Glavni dobitnik **60.000 gld.**

v 4% ogerskih zemljiščnodveznih obligacijah.

1 srečka gld. 2.—; 2 srečki le gld. 3.60; 5 srečk le gld. 9.—; 10 srečk le gld. 17.—.